

TOIMINTAKERTOMUS 1995

VIHREÄ LIITTO R.P.

Hallituksen esitys vuosikokoukselle

YLEINEN JÄRJESTÖTOIMINTA

Johdanto

Vuonna 1995 Vihreä liitto teki historiaa menemällä Länsi-Euroopan ensimmäisenä vihreänä puolueena maan hallitukseen. Uuden ulottuvuuden vihreiden politiikkaan toi myös mukanaolo Euroopan parlamentissa. Ensimmäinen suomalainen europarlamentin jäsen aloitti työnsä Euroopan parlamentin vihreässä ryhmässä vuoden 1995 alussa. Eduskuntavaalit leimasivat aikuvuotta, ja hallitustyö ja siihen opettelu loppuvuotta. Ensimmäinen vihreä ministeri aloitti taipaleensa huhtikuussa.

Liiton taloutta hoidettiin edelleen vuoden 1995 aikana suhteellisen tiukasti. Eduskuntavaalien vuoksi otettu laina ja vaalibudjetin ylittyminen saivat aikaan tilinpäätöksen jäämisen alijäämäiseksi. Uusi taloussihteeri aloitti syksyllä työnsä ja talousasioita päästiin hoitamaan suunnitelmallisemmin. Talouden toteutumisen seurantaa pyrittiin tästä huolimatta edelleen kehittämään.

Jäsenistö

Vihreän liiton jäsenmaksun maksaneita henkilöjäseniä oli kuluneena vuonna noin 1100. Jäsenmäärä on noussut edellisvuodesta. Arviolta noin kolmannes liiton jäsenyhdistysten henkilöjäsenistä on sitoutumattomia. Suunta näyttää kuitenkin olevan sitoutumisen puolesta. Kesän vuosikokouksessa hyväksyttiin jäseniksi 8 uutta jäsenjärjestöä ja myönnettiin ero yhdelle jäsenjärjestölle.

Vihreän liiton jäsen- ja luottamushenkilörekisteriä kehitettiin edelleen vuoden aikana. Rekisteristä löytyvät tiedot kunnanvaltuutetuista, paikallisjärjestöjen ilmoittamat luottamustoimissa olevat henkilöt. Myös asiantuntija- ja alustajatietoja on pyritty kokoamaan "pankiksi" helpottamaan koulutustilaisuuksien järjestämistä.

Toimisto kartoitti mahdollisuuksia siirtyä yhden jäsenmaksun systeemiin, jolloin jäsenmaksut kerättäisiin keskitetysti Liiton toimistoon ja sieltä tilitettäisiin yhdistyksille. Talouspäällikkö ja järjestösihteeri valmistelivat esitystä ja sitä käsiteltiin kaksi kertaa hallituksessa. Toteutusta ei nähty tässä vaiheessa mahdolliseksi, koska järjestelmän luominen ja ylläpitokustannukset katsottiin korkeiksi. Selvitys tehtiin vuoden 1994 vuosikokouksen velvoitettua liiton toimistoa selvittämään keskitettyyn jäsenmaksuun siirtymistä.

Päätöselimet

Hallitus

Vihreän liiton puoluehallitus kokoontui vuoden aikana 26 kertaa; alkuvuodesta keskimäärin kolmen viikon välein, loppuvuodesta kokoonnuttiin noin joka toinen viikko. Hallituksen jäseniä olivat vuosikokoukseen saakka puheenjohtaja Pekka Haavisto, varapuheenjohtajat Janina Andersson, Ulla Klötzer ja Kimmo Louekari; muina jäseninä (suluissa henkilökohtaiset varajäsenet) Ari Heikkinen (Jukka Kanerva), Marjo Hämäläinen (Ulla Lehtinen), Timo Krogerus (Timo Rusanen), Harriet Lonka (Niina Tammi), Paavo Nikula (Kalle Könkölä), Kirsi Ojansuu (Tarja Helanen), Tarja Parviainen (Eero Yrjö-Koskinen) ja Pauli Välimäki (Susanna Mattila). Puoluesihteerinä oli vuosikokoukseen saakka Katariina Poskiparta.

Kesäkuussa pidetyssä vuosikokouksessa uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Tuija Brax ja varapuheenjohtajiksi Harriet Lonka, Pasi Marjanen ja Erkki Pulliainen. Puoluesihteeriksi kokouksessa valittiin Sirpa Kuronen.

Hallitukseen valittiin tuolloin seuraavat henkilöt (henkilökohtaiset varajäsenet suluissa: Ville Elonheimo (Tuija Viinamäki), Patrick Hublin (Minna Mättölä), Terttu Ihalainen (Eero Yrjö-Koskinen), Paavo Nikula (Stephen Condit), Mona Nylund (Matti Lankiniemi), Päivi Salminen (Taina Pitkänen-Koli), Hanna Valtanen (Sirpa Hertell) ja Pauli Välimäki (Kai Ovaskainen).

Vanha hallitus hoiti tehtävänsä parin vuoden tuomalla kokemuksella ja luotsasi liiton hallituspuolueeksi. Uusi hallitus hyppäsi vauhdissa oleviin vankkureihin ja on sen jälkeen hakenut

työtapaan. Uuden tilanteen myötä hallitus on joutunut pohtimaan rooliaan paitsi päätöksentekijänä myös poliittisena toimijana suhteessa eduskuntaryhmään ja ministeriin. Ensimmäisen vihreän ministerin saaminen Suomen hallitukseen toi puolueen hallituksen kokouksien poliittiseen keskusteluun uudenlaisen jännitteen. Hallituksessa mukana oleminen on siirtänyt liiton politiikan tekemisen painopistettä enemmän päivänpolitiikkaan.

Hallituksen kannanotot 1995.

26.1. Maaseudun elinkelpoisuuden ehtona asennemuutos - maataloudesta monimuotoiseen ammattirakenteeseen

13.2. NYP ajaa auringonlaskun energiapolitiikkaa

13.2. "Kultaiset kädenpuristukset" perittävä valtiolle

6.3. Hallitusohjelman keskeisimmäksi osaksi ekologisesti kestävä työllistämishjelma

11.6. Työmarkkinasopua ja työllisyyttä ympäristöveroilla

16.6. Shell boikottiin!

14.7. Vihreiden kesäterveiset kolmikannalle

14.7. Jacob Södermanin valinta EU:n parlamentin oikeusasiamieheksi voitto kansalaisten oikeuksille

5.8. Ranskan ydinkokeet Mururoalla estettävä laajalla boikotilla

5.8. Valtakunnallisella jätemaksulla tuhansia uusia työpaikkoja

5.8. Työnjakaminen heti kolmikantaneuvotteluihin

5.8. Opintolainojen takaisinmaksu sidottava tuloihin

26.8. Vihreä liitto vaatii työn jakamista ja vihreää työllistämistä

26.8. Sisältöä ympäristötyöllistämiseen

7.10. Uuden ajan politiikasta ei saa luopua

18.11. Hallituksen selvittävä Vuotoksen kansainväliset vaikutukset

16.12. Työllisyysohjelman seuraavan vaiheen keskityttävä kotimarkkinoiden ja palvelualan työllisyyteen

Valtuuskunta

Valtuuskunta pääsi heti vaalien jälkeen käyttämään sille sääntöjen mukaan kuuluvaa oikeutta päättää (yhdessä eduskuntaryhmän kanssa) hallitusyhteistyöhön osallistumisesta ja sen ehdoista. Liittokokouksen jälkeen valittu uusi valtuuskunta on käynyt kokouksissaan keskustelua Vihreän liiton politiikan linjasta. Valtuuskunnan marras-

kuun kokouksen yhteydessä pidetyssä väentapaamisessa käytiin laaja maaseutukeskustelu. Päivänpolitiikka ja toimeenpaneva rooli jäi hallitukselle ja puoluetoimistolle.

Valtuuskunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Valtuuskunnan kokouksen yhteydessä järjestettiin tammikuussa seminaari ja marraskuussa väentapaaminen. Valtuuskunta päätti huhtikuun alussa hallitustyöskentelyyn osallistumisesta ja valitsi ministerikseen Pekka Haaviston. Vihreät saivat hallituskeskusteluissa ympäristö- ja kehitys-yhteistyöministerin salkun. Valtuuskunnan kokousten yhtenä osuutena poliittisessa keskustelussa onkin ollut hallituspolitiikka ja sen linjaukset.

Valtuuskunta kokoontui:

14.-15.1.1995 Riihimäellä

1.-2.4. ja 12.4.1995 Helsingissä

9.9.1995 Helsingissä

26.11.1995 Hämeenlinnassa

Valtuuskunnan kokoonpano liittokokoukseen saakka oli seuraavanlainen. Valtuuskunnan puheenjohtajistoon kuuluivat puheenjohtaja Satu Hassi, varapuheenjohtajat Terttu Ihalainen ja Mika Mannermaa. Valtuuskunnan varsinaiset jäsenet (vara suluissa): Airola Airi (Lilja Pirkko), Haapa-vaara Mari (Soini Jorma), Hassi Satu (Mäkinen Harry), Hakala Kati-Riikka (Pelkonen Elisa), Hyödynmaa Aki (-), Ihalainen Terttu (-), Ilmarinen Anna-Leena (Hämäläinen Reijo), Jämsä Kirsi (Kihniä Irja), Kaasinen Minna (Honkala Pekka), Kauhanen Uno (Tanski Juhani), Kivivuori Osmo (Helminen Juha), Kontiokari Riitta (Kontiokari Timo), Kuistio Jorma (Leskinen Jari), Kuusela Terttu (Juntunen Katja), Lommi Ilpo (Eloranta Heli), Luukala Rauno (Räty Pekka), Lunden Martti (Mannila Seija), Mannermaa Mika (Mäkinen Katriina), Mäkiranta Mauri (Lyyra Anna-Maija), Nieminen Sallamaari (Amper Reetta), Ovaskainen Kai (Kolu Helena), Paanala Ari (Laukkanen Sirkku), Pemberton David (Kuha Leena), Putus Paavo (Condit Stephen), Sauri Pekka (Tuominen Marja), Savolainen Anna Liisa (Nordberg Olli), Siitovuori Keijo (Isomursu Pirkko), Stambej Ville (Vuori Mirjami), Stenberg Mervi (Purhonen Pertti), Talikka Leena-Maija (Teräväinen Usko), Torvinen Kari (Ranne Antero), Turkka Jaakko (Tarkkanen Jussi), Törnroos Jorma (Mattiila Anne), Viinamäki Tuija (Saarikettu Riitta).

Valtuuskunnan varajäsenet Ahti Ruoppila ja Marko Hamilo siirtyivät toimikauden aikana muihin puolueisiin, joten heidät vapautettiin luottamus-toimista Vihreässä liitossa.

Vuosikokouksessa Tampereella 17.-18. kesäkuuta valittiin kaksivuotiskaudeksi uusi valtuuskunta, johon kuuluvat (varajäsenet suluissa, kotipaikkakunta mainittu jos se on eri kuin varsinaisen jäsenen):

Airola Airi, Pori (Lilja Pirkko)
Boström Taina, Helsinki (Kaipiainen Maarit)
Eerola Leena, Helsinki (Turkka Jaakko)
Haapavaara Mari, Jyväskylän mlk (Lähteelä Arto)
Hassi Satu, Tampere (Palasrinne Merja)
Juntunen Katja, Tampere (Pietilä Antti, Oulu)
Jämsä Kirsi, Jyväskylän mlk (Kihniä Irja, Pieksämäen mlk)
Kapiala Keijo, Mustasaari (Nurmi Markku, Kauhajoki)
Kiiskinen Sakari, Lappeenranta (Teräväinen Usko, Karhula)
Kolu Helena, Ikaalinen (Lundén Martti, Juupajoki)
Krogerus Timo, Vuolijoki (Järvimäki Heli, Oulu)
Kuha Leena, Oulu (Pääkkönen Pekka)
Kuistio Jorma, Rovaniemi (Sykkö Tuula, Kemi)
Laukkanen Sirkku, Tohmajärvi (Halme Harri, Kontiolahti)
Lehtipuu Otto, Helsinki (Hietaniemi Tapani)
Louekari Kimmo, Helsinki (Hyödynmaa Aki, Tampere)
Lukala Rauno, Hollola (Salminen Kirsi-Marja, Hämeenlinna)
Mannermaa Mika, Kaarina (Sallinen Pekka)
Matti Anne, Porvoo (Mustonen Marjo, Loviisa)
Matti Susanna, Espoo (Stambej Ville)
Mikkonen Janne, Tampere (Mäkinen Harry)
Muhonen Sallamaari, Helsinki (Hämäläinen Marjo, Joensuu)
Mustonen Veera, Helsinki (Kauppinen Sirpa, Vantaa)
Mäkinen Katriina, Turku (Paasto Päivi)
Nieminen Eeva-Liisa, Tuusula (Maskulin Nina, Vantaa)
Nordberg Olli, Turku (Heinonen Taija, Espoo)
Putus Paavo, Savonlinna (Kolimaa Maire, Mikkeli)
Reunanen Elisa, Nurmijärvi (Juurikkala Timo, Vantaa)
Rönberg Risto, Jyväskylä (Ahola Veikko)
Sauri Pekka, Helsinki (Hakala Kati-Riikka)
Sburatura Liisa, Kuusankoski (Junninen Risto)
Vehreävesa Pertti, Kuopio (Taniski Juhani,

Leppävirta)

Viljanen Jorma, Ähtäri (Varteva Anne, Vaasa)
Virtanen Riitta, Riihimäki (Vahtero Tuija, Nurmijärvi)

Ylönen Kristiina, Iisalmi (Eira Tuija, Kuopio)

Vihreän liiton valtuuskunta antoi vuoden 1995 aikana seuraavat kannanotot:

14.-15. tammikuuta

– Nykyinen energiaverotus kohdistuu väärin
– Maaseudun elinkelpoisuus turvattava!

1.-2. ja 12. huhtikuuta (kokouksessa päätettiin hallitusyhteistyöstä ja valittiin ministeri)

– Vihreä ohjelmatyö jatkuu hallituksessakin

9. syyskuuta

– Suomen sanottava ei Ranskan tarjoamalle ydinasesateenvarjolle
– Oikea veroale tukee myös työllisyyttä
– Eduskunnan energiapäätöksiä on noudatettava

26. marraskuuta

– Työllisyyskannanotto (linjauspaperi)
– Vihreät vaativat hallituskumppaneilta sitoutumista hallitusohjelman ympäristöpolitiikkaan

Vuosikokous

Vihreän liiton vuosikokous pidettiin Tampereella 17.-18. kesäkuuta. Kokous pääsi ensimmäistä kertaa kommentoimaan vihreiden hallituspolitiikkaa. Muita poliittisen keskustelun aiheita olivat ympäristökysymykset, maaseutupolitiikka, sosiaali- ja talouspolitiikka sekä hallitustenväliseen konferenssiin valmistautuminen. Suurimman huomion kokouksessa ottivat kuitenkin henkilövalinnat. Liitolle valittiin uusi johto seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi.

Vuosikokouksen hyväksymät kannanotot

EU-kannanotoiksi hyväksyttiin:

– Päälyysmerkintäpakko: geeniteknisesti tuotettuihin ruokiin – hallituksen muutettavan kantaansa
– Vihreän liiton tavoitteet EU:n hallitusten väliseen konferenssiin

Muut hyväksytyt kannanotot:

– Työllisyyden parantaminen edellyttää vero-

tuksen uusjakoa

- Maaseutu säilytettävä elinvoimaisena
- Suomen luonto ja talous vaativat metsärauhan
- Biomassan ja puuhakkeen käyttöedellytyksiä lisättävä
- Ei pumppuvoimalaa Vaarunvuorelle
- Vihreä liitto seuraa huolestuneena taloudellisen vallan keskittymistä Suomessa
- Sosiaalipoliittinen julkilausuma

Vihreän liiton jäseniksi otettiin Tampereella pidetyssä vuosikokouksessa seuraavat rekisteröidyt yhdistykset: Heinolan vihreät ry, Loimaan Seudun Vihreät ry, Pälkäneen Vihreät ry, Savonlinnan Seudun Vihreät ry, Sosiaali-, terveys- ja kasvatustalan vihreät SOTKA ry, Vihdin Vihreät ry, VIKE ry ja Ylä-Savon vihreät ry. Vihreän liiton jäsenyydestä myönnettiin ero Someron Vihreät ry:lle.

Eduskuntaryhmä

Vihreään eduskuntaryhmään kuuluivat 1.1.-27.3.1995 kansanedustajat Ulla Anttila (Uusimaa), Pekka Haavisto (Helsinki), Satu Hassi (Pohjois-Häme), Heidi Hautala (Helsinki), Hannele Luukkainen (Helsinki), Paavo Nikula (Uusimaa), Eero Paloheimo (Uusimaa), Erkki Pulliainen (Oulu), Tuija Maaret Pykäläinen (Kymi) ja Pekka Rätty (Etelä-Häme). Ryhmän työntekijöinä toimivat lainsäädäntösihteeri Tuija Brax, ryhmäsihteeri Taina Nikula ja toimistos sihteeri Tiina Kivinen.

Maalisvaalien jälkeen, 28.3.1995 alkaen eduskuntaryhmään kuuluivat Janina Andersson (Turun eteläinen), Ulla Anttila (Uusimaa), Tuija Brax (Helsinki), Satu Hassi (Pohjois-Häme), Irina Krohn (Helsinki), Paavo Nikula (p./Uusimaa), Erkki Pulliainen (Oulu), Tuija Maaret Pykäläinen (Kymi) ja Osmo Soininvaara (Helsinki).

Eduskuntaryhmän puheenjohtajaksi valittiin aluksi Tuija Brax, mutta kun hänet kesäkuun liittokokouksessa valittiin Vihreän liiton puheenjohtajaksi, eduskuntaryhmä valitsi uudeksi puheenjohtajakseen Paavo Nikulan. Varapuheenjohtajina ovat toimineet Tuija Maaret Pykäläinen ja Osmo Soininvaara.

Eduskuntavaalien jälkeen ryhmän työntekijöinä toimivat ryhmäsihteeri Taina Nikula ja toimisto-

sihteeri Tiina Kivinen.

Hallitusneuvottelut työllistivät eduskuntaryhmää koko alkukevään ja senkin jälkeen eduskuntaryhmän jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti hallituksen työskentelyyn erilaisten työryhmien ja toimikuntien jäseninä. Vihreän eduskuntaryhmän kansanedustajat tekivät vuoden 1995 aikana 28 kirjallista kysymystä, yhdeksän talousarvioaloitetta, yhdeksän kysymystä suullisella kyselytunnilla, kuusi toivomusaloitetta ja kolme lakialoitetta. Lisäksi jätettiin kaksi kysymystä valtioneuvostolle, jotka koskivat perusoikeuksien toteutumista valtiontalouden säästöjä tehdessä ja virkanimityksissä noudatettavia periaatteita. Kirjallisten kysymysten aiheet vaihtelivat suurpetojen määrästä EU:n maataloustukien maksatukseen sekä lasten ja nuorten tahdonvastaiseen hoitoon. Lakialoitteet koskivat siviilipalveluksen korvaamista humanitaarisella työllä, vesilakia ja eläinsuojelulakia. Toivomusaloitteita jätettiin mm. väkivallattomasta maanpuolustuksesta, auton käyttömaksusta ja asuntojen rakentamisesta.

Vihreä ministeri

Vihreän liiton valtuuskunta päätti lähteä mukaan hallitustyöskentelyyn. Vihreille saatua ympäristö- ja kehitysyhteistyöministerin tehtävää hoitamaan valittiin Pekka Haavisto. Ensimmäinen vihreä ministeri on saanut pöydälleen metsälakien ja luonnosuojelulain valmistelun. Vuotoksen rakentamisesta käytiin viivytystäistelua.

Ministerin erityisavustajat valittiin eduskuntaryhmän, liiton hallituksen ja ministerin yhteisellä päätöksellä. Yleispolittiseksi erityisavustajaksi valittiin Katariina Poskiparta, kehypuolella erityisavustajana oli Tapio Reinikainen ja ympäristöministeriössä erityisavustajana oli kuluneena vuonna Anne Brax.

Vihreä europarlamentaarikko

Vihreä europarlamentaarikko Heidi Hautala aloitti kautensa vuoden 1995 alusta. Hautala perusti toimiston sekä Helsinkiin että Brysseliin. Helsingin toimistossa avustajana oli Suzan Ikävalko ja Brysselissä Iiris Kivimäki. Heidi Hautalan tiedotuslehti GreenFax alkoi ilmestyä Vihreän langan liitteenä

kuluneen vuoden syksyllä. Hautala julkaisi myös Oili Almin valmistaman raportin Euroopan unionin julkisuusvaje Suomessa. Vihreän liiton hallitus vieraili keväällä ja ympäristötoimittajat syksyllä tutustumassa Europarlamentin toimintaan Heidi Hautalan kutsumana.

Kunnallistoiminta

Lokakuun 1992 kunnallisvaaleissa Vihreä liitto sai 343 kunnanvaltuutettua 137 kuntaan. Erilaisissa luottamustoimissa vihreitä aktiiveja on noin 1600. Vuoden 1995 alun paikalliset voimavarat oli paljolti sidottu eduskuntavaalikampanjan tekemiseen. Syksyn aikana monin paikoin alettiin jo valmistautua vuoden 1996 kunnallisvaaleihin. Varsinainen kunnallistoiminnan tukeminen oli vähäisempää kuin aiempina vuosina ja sen kehittäminen jäi vuoden aikana lapsipuolen asemaan liiton toiminnassa. Tämä johtui paljolti toimiston työntekijöiden vähenemisestä ja työmäärän kasvusta. Vihreän liiton toimisto kuitenkin palveli vihreitä kunnanvaltuutettuja antamalla ja lähettämällä pyydettyä tukea kannanottojen, mielipidekirjoitusten ja kunnanvaltuustotyöskentelyn tueksi. Vuoden seminaarit ja väentapaaminen marraskuussa nivoivat valtakunnallisessa keskustelussa olevat asiat paikallispolitiikkaan.

Vihreän liiton seminaarit, tapahtumat ja tapahtumiin osallistuminen kuluneena vuonna:

- Vihreän liiton EU-seminaari Karjaalla 24.-25.8.1995.
- Kansainvälinen ryhmä organisoii liiton osaston ohjelman YK:n 50-vuotisjuhlien messuille Helsingin Vanhassa Satamassa 24.-27.10.1995.
- Loukkuja vai kannustimia - Tulonjakoseminaari 28.10.1995, Tampere
- Väentapaamisen seminaari 25.-26.11.1995, Hämeenlinna

Työryhmät

Vihreän liiton työryhmät työskentelivät alkuvuoden vanhoissa kokoonpanoissaan. Uusi hallitus päätti muuttaa työryhmien luonnetta siten, että kustakin työryhmästä vetovastuussa oleva hallituksen jäsen kokoaa ympärilleen ryhmän. Osa ryhmistä tuotti taustamateriaalia sekä kannanotto- ja linjauspapereita hallitukselle. Maaseututyöryhmä

on valmistellut maaseutuohjelmaa ja tietoyhteiskuntatyöryhmä on valmistellut tietoyhteiskunta-asiakirjaa.

Vihreän liiton työryhmät ja niiden puheenjohtajat kevätkaudella:

- Kansainvälinen ryhmä, Heidi Hautala ja Terttu Ihalainen (vpj.)
- Sosiaali- ja terveystieteellinen, Tarja Parviainen
- Ympäristötyöryhmä, Kimmo Louekari
- Koulutuspoliittinen, Matti Kinnunen ja Ville Elonheimo
- Talouspoliittinen, Jukka Kanerva ja Jaana Kurjenoja
- Maatalouspoliittinen, Sampsa Heinonen

Vihreän liiton työryhmät ja niiden puheenjohtajat syksystä 1995:

- Maaseutupoliittinen työryhmä, Pekka Sillanpää
- Ympäristöpoliittinen työryhmä, Harriet Lonka ja Kimmo Louekari
- Kehityskaupoliittinen työryhmä, Ville Elonheimo
- Talous- ja työllisyystyöryhmä, Irma Tikkanen
- Vihreä tietoyhteiskunta, Mika Mannermaa
- Kansainvälinen työryhmä, Terttu Ihalainen
- Koulutuspoliittinen työryhmä, Ville Elonheimo

Liiton toimiston henkilökunta

Eduskuntavaaleissa menetetty kansanedustajan paikka vaikutti suoraan liiton taloudelliseen tilanteeseen ja palkkausmahdollisuuksiin. Vuoden aikana hallitus teki kaksi huomattavaa henkilöstöpoliittista muutosta: tasapalkkausperiaatteesta luovuttiin ja liiton taloudenhoito annettiin yksin taloussihteerille (aiemmin taluspäällikkö ja taloussihteri yhdessä). Vuoden 1995 aikana liitolla ei ollut käytössään myöskään poliittisia avustajia.

Liiton toimistolla työskentelivät Risto Kankaanpää (toimistosihteri), Harri Mikkola (taluspäällikkö, 13.4. asti); Hannele Lehtikuusi, (järjestösihteri); Seija Saari (toimiston avustava työ 8.2.-19.3.), Taina Boström (vaalipäällikkö, 13.4. asti); Marja Meriläinen (taloussihteri, 31.7. asti) ja Sinikka Hartonen, (taloussihteri, lokakuun alusta alkaen); taluspäällikön tehtäviä hoiti Tiina Kivinen toukokuun ja lokakuun välillä; Katariina Poskiparta (puoluesihteri, kesäkuun loppuun asti) ja Sirpa Kuronen (puoluesihteri, liittokoukuksesta alkaen). Puheenjohtaja Pekka Haaviston ja hänen

jälkeensä puheenjohtaja Tuija Braxin työtilat olivat pääosin eduskunnassa.

TIEDOTUSTOIMINTA

Vihreän liiton jäsentiedote, Elonmerkki, lähetettiin ilmoitetuille Vihreän liiton jäsenille. Jäsentiedotetta tehtiin vuoden 1995 aikana neljä numeroa, joista joulunumero oli kaksoisnumero. Kevään numerot painottuivat vaaleihin, muut numerot käsittelivät vuosikokousta ja hallitusyhteistyötä. Jäsentiedotetta toimitti järjestösihteeri. Jäsentiedotteessa julkaistiin puolueenohjelma linjauksia, tietoa tapahtumista, seminaareista ja julkaisuista sekä listaukset kansanedustajien tekemistä aloitteista ja kysymyksistä.

Vihreän liiton tapahtumista ja seminaareista on tiedotettu Vihreässä langassa. Tiedotus jäsenjärjestöihin on hoidettu pääosin kirjeitse.

Vihreiden keskustelu internetissä

Vihreä liitto on ollut internetissä vuoden 1994 alusta saakka. Liiton toimistolla on ollut toimivat sähköpostiyhteydet. Sähköpostipalvelut on ostettu myös vuoden 1995 aikana Clinet Oy:ltä (Espoo). Sähköposti on nopeuttanut tiedon vaihtoa eduskuntaryhmän ja puolue toimiston välillä sekä mahdollistanut suomalaisen vihreän keskustelun internetissä. Vihreiden toimiston yleisenä postiosoitteena on ollut vihrea.liitto@clinet.fi.

Vihreiden suurimmalla sähköpostilistalla (ylevi) on ollut tilaajia 250-280 välillä ajankohdasta riippuen. Vihreä liitto on myös auttanut pystyyn muita postilistoja (mm. koulutuspolitiikka ja aluelistat). Kotisivuja on pyritty kehittämään ja pitämään ajan tasalla vapaaehtoisvoimin. Ylevi avautui myös satunnaisten lukijoille kun se sai omat www-sivunsa. Vihreän liiton yleisiltä www-sivuilta on saanut tietoa eduskuntaryhmästä, liiton toimistosta, Euroopan vihreistä, EU:sta sekä eduskuntavaaliehtokkaista. Myös vihreiden eduskuntavaaliehtokkaat näkyivät hyvin internetissä.

Vihreiden sähköpostista on vastannut järjestösihteeri yhdessä vapaaehtoisten kanssa. Kotisivut on rakennettu vapaaehtoistyönä ja niistä on vastannut pääosin Ari Paanala Kuopiosta. Sivujen

asun kohentamista ja sivujen hoitamista on mietitty kuluneen vuoden aikana runsaasti.

Julkaisut ja esitteet

- Vihreä ABC-kirja (toim. Pauli Välimäki), tammi-kuu 1995
- Vihreän liiton asuntopolitiittinen ohjelma (hyväksyty hallituksessa 25.2.)
- Vihreä energiapolitiikka - Miten vihreät kattaisivat lisäenergian tarpeen (ympäristöryhmän julkaisu)
- Vihreän liiton ajantasaistettu käsiesite

VAALITOIMINTA

Eduskuntavaalit

Liiton vaalipäällikkönä eduskuntavaaleissa toimi Taina Boström. Vaalipäällikön kanssa vaaleja valmisteli mediatyöryhmä. Päätöksenteosta vastasi liiton sääntöjen mukaisesti liiton hallitus ja osin valtuuskunta. Vaalien teemoiksi nostettiin neljä asiakokonaisuutta: työ, talous ja toimeentulo; tulevaisuus ja tasa-arvo; ympäristö ja energia; Suomi ja maailma. Vaalikampanjan sloganeina olivat "Herää jo", "Iloa, työtä ja reilua peliä". Lisäksi toteutettiin nuorille suunnattu "Älä äänestä käpyä"-kampanja. Hyvät galluplukemat eivät toteutuneet, ja liitto menetti yhden paikan. Vaaleissa eduskuntaan valittiin yhdeksän vihreää kansanedustajaa.

Vaalien toteutus

Vaalikampanja muodostui alueellisesta kampanjoinnista sekä valtakunnallisesta kattokampanjasta. Valtakunnallisesta kampanjan toteutuksen koordinoinnista ja yhteistyöstä piirien kanssa vastasi vaalipäällikkö. Alueellisesta vaalitoiminnasta vastasivat piiriyhdistykset ja piirien vaalivastaavat. Piirien vaalivastaavien kokoontumisissa ratkottiin kampanjan käytännön toteutuksen ongelmia ja hiottiin vaalitoimintaa.

Mediaryhmä

Mediakampanjan suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi liiton hallituksen nimeämä mediaryhmä.

Ryhmä muodostui liikkeen piirissä olevista mainosalaa tuntevista ihmisistä (Kimmo Helistö, Sallamaari Nieminen), edellisen vaalikampanjan teettäneistä ihmisistä (Pekka Sauri, Dave Pemberton) sekä Liiton puheenjohtajasta, puolue-sihteeristä ja vaalipäälliköstä. Kampanjan poliittisen sisällön hyväksyi Liiton hallitus.

Mediaryhmän tarkoitus oli toimia sisäisenä mainostoina hallituksen alaisuudessa. Copywriter-työstä ryhmä päätti suoriutua omin voimin. Mediasuunnittelusta vastasi vaalipäällikkö Pyramid-mediatoimisto apunaan. Mainosten tuottamiseen tarvittavat ammattilaispalvelut ostettiin ulkopuolelta.

Eduskuntavaalien talous

Hallituksen aiemmin hyväksymää 1,2 mmk:n eduskuntavaalibudjettia tarkennettiin vielä vaalivuoden alussa. Lainaa vaaleja varten otettiin 700 000 markkaa. Lainan saaminen viivästyi vaalien jälkeen. Tämä herätti aiheellista kritiikkiä piireissä. Vaalien budjetti ylittyi suunnitellusta, suurin ylitys syntyi julistekustannusten viimehetken kasvusta sekä arvonlisäveron vaikutuksista.

KUNNALLISVAALIT JA EUROOPAN PARLAMENTIN SUOMEN EDUSTAJIEN VAALIT

Loppuvuonna 1995 aloitettiin valmistautuminen syksyn 1996 vaaleihin. Liiton hallitus nimesi vaalityöryhmät lokakuussa, kunnallisvaalityöryhmään valittiin Tuija Brax, Ari Heikkinen, Marjo Hämäläinen, Matti Juntunen, Sirpa Kuronen, Hannele Lehtikuusi ja Pauli Välimäki. EP-vaalityöryhmään kuuluivat Tuija Brax, Terttu Ihalainen, Sirpa Kuronen, Harriet Lonka, Pasi Marjanen, Paavo Nikula ja Pekka Sauri.

Vaalityöryhmien tehtävänä oli valmistella vaali-ohjelmat ja kampanjasuunnitelma Liiton hallituksen hyväksyttäväksi. Lähtökohdaksi otettiin, että vaaleja varten ei oteta lainaa. Joulukuussa Liiton hallitus päätti kutsua vaalien kampanjapäälliköksi Ari Heikkisen Jyväskylästä. Erillistä mediaryhmää ei tällä kertaa asetettu vaan vaalien suunnittelutyö tehtiin vaalityöryhmissä.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Vuonna 1995 kansainvälistä ryhmää työllisti erityisesti vuoden alussa toteutunut Euroopan Unionin jäsenyys. Jäsenyyden aiheuttama muutos tuntuu ennen kaikkea siinä, että Liitolta vaaditaan konkreettisempia ja perusteltua kannanotoja sekä Suomen integraatiokannanottoihin että Euroopan vihreän liiton ja EP:n vihreän ryhmän työhön.

Keskustelua Euroopan Unionista hallitsi valmistautuminen maaliskuussa 1996 alkavaan hallitusten väliseen kokoukseen. Vihreän liiton integraatiokantoja hiottiin hallituksen vieraillessa Heidi Hautalan vieraana Brysselissä 20.-23.5. 1995 ja liiton EU-seminaarissa Karjaalla 24.-25.8.1995.

Liittokokous otti kantaa EU:n hallitusten väliseen konferenssiin kesäkuussa. Suomen hallituksen HVK-mientintäryhmässä vihreitä edusti erityisavustaja Katariina Poskiparta. (HVK:n ohessa ryhmä kuuli useita EU-asiantuntijoita mm. EMU:sta, EU:n huume politiikasta, EU:n julkisuudesta jne.) Toisena keskeisenä teemana oli Euroopan parlamentin vaalit lokakuussa 1996.

Lähialueyhteistyössä Lapin vihreät järjestivät marraskuussa menestyksellisen työkokouksen Murmankin alueen vihreiden ja ympäristöaktivistien kanssa. Liitto tuki Viron vihreiden vaalityötä antamalla konsulttiapua vaaliedotuksen suunnittelussa. Lisäksi Vihreä liitto tuki Viron vihreiden osallistumista Euroopan vihreiden kokouksiin ja seminaareihin.

Kansainvälinen ryhmä organisoii liiton osaston ohjelman YK:n 50-vuotisjuhlien messuilla Helsingin Vanhassa Satamassa lokakuussa. Kansainvälinen ryhmä tuki lisäksi avustuksilla sekä yksittäisten henkilöiden että eri järjestöjen osallistumista erilaisiin kansainvälisiin tapahtumiin. Merkittävin yksittäinen hanke oli Laiva Bosniaan-projektin saama tuki yhden kontin kuljettamiseen Tuzlaan.

Liitossa toimi erikseen kehitysyhteistyöryhmä, joka valmisteli Liiton kehitysmaapoliittisen lausunnon selvitysmies Pertti Paasion kehitysmaapoliittiseen selontekoon. Ryhmä valmistelee liitolle kehitysmaapoliittista ohjelmaa ja pyrkii tukemaan

kehitysysteistyöministeri Pekka Haaviston työtä. Ryhmän puheenjohtajana toimi hallituksen jäsen Ville Elonheimo.

Kansainvälisissä luottamustoimissa toimivat Pekka Sauri (Euroopan vihreän liiton puheenjohtaja) ja Susanna Mattila (valtuuskunnan jäsen) Terttu Ihalainen (valtuuskunnan jäsen syyskuusta 1995 alkaen). Vihreän liiton edustaja Euroopan parlamentissa oli Heidi Hautala. Pohjoismaiden neuvostossa vihreitä edusti Janina Andersson. IPU:ssa Euroopan vihreiden nuorten hallituksessa mukana olivat Pasi Marjanen ja Veera Mustonen.

Kansainvälisessä työryhmässä toimivat jäseninä elokuuhun 1995 saakka Terttu Ihalainen (pj), Heidi Hautala, Ulla Klötzer, Riikka Kämpä, Susanna Mattila, Pekka Sauri ja Pekka Haavisto. Kansainvälisen työryhmän sihteerinä toimi eduskuntaryhmän sihteeri Taina Nikula.

Uuteen kokoonpanoon valittiin 6. elokuuta pidetyssä hallituksen kokouksessa seuraavat henkilöt: ryhmän pj. Terttu Ihalainen, MEP Heidi Hautala, Pekka Sauri, Susanna Mattila, Pasi Marjanen, Mika Vepsäläinen, Marja Tuominen. Lisäksi katsottiin, että ulkoasiainvaliokunnassa istuva Satu Hassi, ministeri Pekka Haavisto erityisavustajineen ja kehysryhmän puheenjohtaja Ville Elonheimo osallistuvat virkansa puolesta ryhmän toimintaan olematta varsinaisesti ryhmän jäseniä.

AVUSTUSTOIMINTA

Liiton saama parlamentaarinen lehdistötuki 1 618 750 markkaa on myönnetty kokonaisuudessaan Vihreä Lanka Oy:lle, joka julkaisee Vihreä Lanka-nimistä lehteä. Lakisääteiset piiriavustukset (226 480 mk) on myönnetty anomuksia vastaan Liiton virallisille piirijärjestöille, joita on yhteensä 14. Lakisääteinen osuus naistoimintaan (223 480 mk) on myönnetty Vihreät naiset ry:lle. Osuutensa avustuksista ovat saaneet myös vaivaisrahasto (60 000 mk) ja nuorten toiminta (35 000 mk).

VAIVAISSRAHASTOMÄÄRÄRAHA

Vihreä liitto myönsi vaivaisrahastomäärärahan (60 000 mk) Vihreät vaivaiset ry:lle, joka on vastannut varojen käytöstä. Vihreät vaivaiset ry:n hallituk-

seen kuuluivat Kalle Könkkölä (pj.), Liisa Saarnivaara-Soini (vpj.) Jouni Hahle, Rita Järvinen, Maija Könkkölä, Olli Nordberg, Antero Ranne ja Kari Torvinen. Yhdistyksen sihteerinä toimi Taija Heinonen ja rahastonhoitajana Arja Kontkanen. Vaivaisrahaston varoista tuettiin vaivaisten osallistumista vihreiden poliittiseen toimintaan ja Vammaispoliittisen ohjelman valmistamista.

TALOUS

Liiton taloudellinen tilanne muuttui vuoden 1995 aikana. Alkuvuosi ennen eduskuntavaaleja elettiin varojen käytön suhteen hyvin pidättyvästi. Vaaleissa kärsitty paikkamenetyks näkyi suoraan Liiton taloudessa puoluetuen pienenemisenä. Eduskuntavaaleja varten otettu laina 700 000 mk tuli rasittamaan Liiton taloutta, yllätyksenä tuli myös vaalibudjetin ylittyminen noin 194 000 mk:lla. Näistä seikoista huolimatta Liiton talous pysyi vakaana myös vuoden 1995 aikana. Vuoden aikana toimintaan käytetyt varat katettiin pääasiassa puoluetuella (2 793 500 mk), vähäisessä määrin jäsenmaksutulolla (57 900 mk) ja erittäin vähäisessä määrin vuokratuloilla (14 976 mk). Lisäksi liitto on saanut tuottoina korvausta MEP:n kirjanpidosta 36 000 mk. Hallitus on hoitanut taloutta liittokokouksen hyväksymän talousarvion puitteissa. Liiton hallituksen Vihreä lanka Oy:lle talouden vakauttamiseksi myöntämää pankkilainaa oli vuoden alussa jäljellä 300 000 mk ja vuoden lopussa 117 000 mk. Taloutta pidettiin edelleen kireällä. Tiukasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta vuoden 1996 vaalien taloutta voitiin lähteä suunnittelemaan siltä pohjalta, että vaalilainaa ei oteta. Tilikausi 1995 oli alijäämäinen 424 458,03 markkaa. Alijäämää oli varuduttu edellisten vuosien ylijäämällä. Talouden toteutumisen seurantaa parannettiin.

Liiton tilintarkastajina 1995 toimivat HTM Raimo Hakola (vara HTM Pekka Uusitalo) ja Heikki Keskinen (vara HTM Jukka Sopen-Luoma).